

Naspeuringen van Paul Theelen: Hernieuwd pleidooi voor uitkering van de consignatie-gelden

aan: L. van Hameren, Consignatiekas van het Ministerie van Financiën
J.P.M. Baten, Voorzitter Raad van Bestuur ASR (via mevrouw E. Belgraver)
mevrouw D. Verberne, Voorzitter van de Dorpsraad Helenaveen

5 kopie aan A. Helb, nazaat van directeur Adrianus Bos, directeur van de Maatschappij
baron C.W.J. de Weichs de Wenne, voormalig directeur van de Maatschappij
J. Pouls, onderzoeker
R. Halbertsma, conservator Klassieke Wereld van het Rijks Museum van Oudheden
10 W. Weijland, directeur van het Rijks Museum van Oudheden te Leiden

van: L.J.C. Theelen te Eindhoven

Eindhoven, 21 november 2011

15 Geachte mevrouw, mijnheer,

Enige dagen geleden ontving ik van de heer L. van Hameren, beheerder van de
20 consignatiekas van het Ministerie van Financiën, een afwijzing op mijn claim op de
door AMEV in 2004 gestorte gelden van de N.V. Maatschappij Helenaveen.

De Maatschappij Helenaveen werd in 1985 volledig "overgenomen" door AMEV, de
voorganger van ASR Nederland. Bijna twintig jaar later wordt door een fusie de
Maatschappij Helenaveen geliquideerd, na een roemruchtige geschiedenis vanaf 1853.
25 **Ongeveer 150 jaar industriële geschiedenis werd roemloos afgesloten.**

Consignatie-gelden van de Maatschappij Helenaveen

Dat mijn claim afgewezen werd kwam niet echt als een verrassing, maar ik kan wel
30 degelijk 6 (zeer) oude aandelen overleggen die wellicht wél of wellicht níét de
voorgangers zijn van de 60 vermiste aandelen van 2004.

Feit is dat ruim €125.000 ligt te verstoffen op de planken van de Consignatiekas en
dus niet-productief ligt te wachten totdat de Staat de gelden definitief opeist.

35 Met de gelden uit de claim wilde ik gedeeltelijk de Dorpsraad ondersteunen in hun
werkzaamheden binnen Helenaveen, een gedeelte gebruiken voor mijn eigen - overigens
onbetaalde - onderzoek naar dorp en onderneming, en wellicht nader onderzoek naar
bijvoorbeeld de Gouden Helm (of Peelhelm).

40 Nu deze weg is afgesneden - nl. dat ik zelf zou kunnen beslissen over besteding der
gelden - zou ik mijn ideeën ter besteding der gelden hier willen geven, zie de
bijlage voor meer gedetailleerde informatie voor mogelijke besteding.

Ik denk dat het overgrote deel van de mensen het met me eens zal zijn dat dit bedrag
beter kan worden uitgegeven aan zaken die het dorp Helenaveen betreffen dan dat het
doelloos ligt te wachten op andere claims. Deze claims zullen praktisch zeker nooit
45 komen...

Helenaveen en de Maatschappij Helenaveen

50 Met de liquidatie van de Maatschappij Helenaveen rest eigenlijk niet meer dan een
dorp, een uitgebreid maar chaotisch archief en bewoners met dezelfde namen als
vroeger. Zoals die van mensen uit in 1891, als een oproer tegen de directeur tot
gevolg heeft dat door de Raad van Commissarissen een uitgebreid onderzoek instelt
naar de ontevredenheid der bevolking.

55 Tijdens mijn onderzoek naar de Maatschappij Helenaveen kwam ik verschillende, ik mag
wel zeggen talrijke, nieuwe aspecten tegen die ik zoveel mogelijk ongewijzigd met
toelichting opneem of opgenomen heb op mijn website die tegenwoordig geheel gewijd is
aan deze onderneming.

Tevens zijn sinds kort afdrucken van de belangrijkste artikelen te lezen op een
centrale plaats in het dorp, nl. in "De Gouden Helm".

60 Ik ben namelijk extra geïnteresseerd geraakt in de Maatschappij Helenaveen toen ik
ontdekte dat het archief - overigens was dat vroeger maar zeer beperkt toegankelijk -
nog bestond en zelfs zeer dichtbij was ondergebracht.

Ik bezat al geruime tijd een aantal aandelen van de N.V. Maatschappij Helenaveen die

Naspeuringen van Paul Theelen: Hernieuwd pleidooi voor uitkering van de consignatie-gelden

65 via overerving in mijn bezit gekomen zijn. Mijn grootvader was tussen 1922 en 1952
hoofd der school van het dorp, en als zodanig de gemeentelijke tegenhanger van de
directeur van de Maatschappij die praktisch de gronden van het gehele dorp in bezit
had en waarbij het merendeel van de bevolking werkzaam was.
Aan de hand van gegevens in het archief kon ik meer te weten komen over de vroegere
70 bezitters van alle uitgegeven aandelen. Door hernummering van oude aandelen en de
verwoestingen in de herfst van 1944 en ook wel door onderzoek in het kader van
Rechtsherstel, is het zo goed als onmogelijk te bepalen welke voorgangers van de 60
vermiste aandelen nu wel rechtsgeldig zijn om de consignatie-gelden te claimen. Mijn
opa's naam kwam uiteraard op de lijsten van aandeelhouders niet voor en ook niet op
75 de aandelen zelf die op naam waren uitgegeven.

Voorstel ter besteding van de gelden

Toch is het onzinnig om het bedrag ongebruikt te laten. Mijn voorstel is nu:
Tegen inlevering van de zes originele aandelen door ondergetekende wordt het daarbij
80 behorende consignatie-bedrag gestort op een (geblokkeerde) rekening van de Dorpsraad.
Deze zal als vertegenwoordiger van de bewoners van het dorp Helenaveen optreden om
met de gelden - die uiteindelijk door de voorouders van de huidige bewoners zijn
opgebracht - projecten betreffende het dorp Helenaveen financieren.
Wellicht kan iedere bewoner een voorstel doen, maar tevens ook buitenstaanders. In de
85 loop van - bijvoorbeeld - 10 jaar moet het bedrag zijn uitgegeven.
Als startsein wordt in het dorp een tentoonstelling c.q. feest in "De Gouden Helm"
gegeven met als centraal thema de rol van N.V. Maatschappij Helenaveen. De vele
toeristische bezoekers van Helenaveen en de Peel in zijn geheel kunnen de
tentoonstelling later gratis bezoeken.
90 Uitgenodigd bij de opening worden hiervoor de aangeschrevenen van deze brief die ook
een rondleiding krijgen in het dorp door leden van de Dorpsraad.

Bijlage: mogelijke bestemming van de consignatie-gelden

Indien de volledige consignatiekas van de Maatschappij Helenaveen wordt uitgekeerd
95 aan de Dorpsraad Helenaveen, zou die raad in de loop van de komende jaren geld kunnen
uitkeren voor projecten die in de breedste zin te maken hebben met het dorp.

1. Hoewel er in het groene dorp Helenaveen al de nodige kunstwerken staan of drijven
100 in de Helenavaart, zouden lokale kunstenaars, zoals een sier-smid, een kunstwerk
kunnen leveren dat symbool staat voor de bewoners en de Maatschappij Helenaveen.

2. Ruim 100 jaar geleden is de Peelhelm "spoor slags" naar Leiden vervoerd. Wellicht
105 kan het Museum van Oudheden in Leiden een nader onderzoek starten dat betrekking
heeft op dit kleinood.

3. Een aanmerkelijk deel van het archief van de Maatschappij Helenaveen is een
ongesorteerde hoeveelheid documenten, zo vinden we de jaarverslagen op meerdere
plaatsen. Op mijn website heb ik de inventaris opnieuw ingevoerd, maar nu in een
spreadsheet; deze kan nu met een druk van een knop gesorteerd naar datum, onderwerp,
110 huidig inventarisnummer, e.d. Tevens zijn de omschrijvingen en archiefnummers van
bepaalde documenten van de gemeente Deurne die betrekking hebben op Helenaveen en de
Maatschappij opgenomen.
Wellicht kan aan de hand van deze sortering soortgelijke stukken bijeengevoegd
115 worden.